

31 stycznia 2025 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁANIA RZECZNIKA AKADEMICKIEGO

DS. STUDENCKICH I PRACOWNICZYCH

w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

Spis treści:

Kontekst	2
Kompetencje i organizacja pracy	2
Zespół Rzeczniczki Akademickiej	3
Sprawozdanie z działań	4
Profilaktyka konfliktów i promocja ADR	4
Współpraca w ramach uczelni	5
Współpraca krajowa i zagraniczna	6
Zrealizowane działania w zakresie informacji i promocji	8
Bezpośrednie działania pomocowe	10
Liczba zgłoszeń	11
Wnioskodawcy	11
Tematyka spraw	13
Sprawy studenckie	14
Sprawy pracownicze	15
Podjęte działania	17
Mediacje	18
Zrealizowane działania w zakresie wsparcia osób LGBTQ+	19
Podsumowanie	21

Kontekst

Stanowisko Rzecznika Akademickiego zostało powołane Zarządzeniem nr 30 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 16 sierpnia 2011 r. w sprawie powołania na Uniwersytecie Warszawskim Rzecznika Akademickiego (dalej: Zarządzenie nr 30). Z dniem 1 listopada 2011 r. stanowisko to objęła Anna Cybulko. Z końcem września 2012 r. Anna Cybulko została powołana na stanowisko na drugą kadencję (pierwszą pełną, tj. czteroletnią), obejmującą okres od 1 października 2012 r. do 1 października 2016 r. Z dniem 1 października 2016 r. Anna Cybulko została powołana na drugą pełną kadencję, trwającą do 30 września 2020 r., a z dniem 1 października 2020 r. na trzecią kadencję, trwającą do 30 września 2024 r.

11 września, w związku z rezygnacją dr Anny Cybulko z dalszego pełnienia funkcji ombudsmana Uniwersytetu Warszawskiego, rektor UW prof. Alojzy Z. Nowak powierzył pełnienie obowiązków Magdalenie Miksa, dotychczasowej zastępczyni Rzeczniczki akademickiej ds. studenckich.

Niniejsze sprawozdanie jest sporządzone w oparciu o zapis § 11 Zarządzenia nr 30, zgodnie z którym: „Rzecznik do dnia 31 stycznia każdego roku przedstawia Rektorowi na piśmie sprawozdanie ze swojej działalności”.

Kompetencje i organizacja pracy

W 2024 roku działania prowadzone były zgodnie z zasadami i procedurami wypracowanymi w latach wcześniejszych i obejmowały wszystkie obszary kompetencji Rzeczniczki akademickiej wskazane w *Zarządzeniu nr 30, tj.:*

- Profilaktykę konfliktów i promocję ADR, w szczególności promocję środowiska pracy i studiów wolnego od dyskryminacji i mobbingu oraz działanie na rzecz wzmocnienia równości i różnorodności.
- Współpracę krajową i zagraniczną na rzecz promocji i rozwoju ADR oraz wzmocnienia równości i różnorodności.
- Bezpośrednie działania pomocowe - interwencje w zgłaszanych sprawach problemowych.

- Działalność sygnalizacyjną (*whistleblowing*) oraz proponowanie systemowych rozwiązań rozwojowych i naprawczych.

Kontakty z interesariuszami odbywały się osobiście, drogą mailową, telefoniczną oraz za pomocą platform komunikacji wirtualnej Google Meets oraz Zoom. Dla zachowania bezpieczeństwa i poufności prowadzonego postępowania koniecznym warunkiem wszczęcia interwencji przez Rzecznikę akademicką lub przedstawicieli jej Zespołu jest pisemne upoważnienie przez osobę zgłaszającą. Upoważnienie może być złożone w trakcie spotkania w biurze Rzeczniczki, przesłane pocztą tradycyjną lub wewnętrzną w wersji papierowej lub załączone do maila w formie skanu.

Zespół Rzeczniczki Akademickiej

W 2024 r. Rzecznikę akademicką wspierały w pracy: Magdalena Miksa, pełniąca funkcję zastępczyni rzeczniczki ds. studenckich, Elżbieta Felkner, pełniąca funkcję koordynatora biura, Paulina Górnicka pełniąca funkcję specjalistki ds. komunikacji, dr Anna Wąsowska pełniąca funkcję specjalistki ds. pracowniczych (rozstała się z zespołem w listopadzie, rekrutacja na stanowisko jest w toku). W grudniu dołączyła do zespołu Wiktoria Obidniak-Marciniak, pełniąca obowiązki specjalistki ds. studenckich.

Dwie z grona pracownic Zespołu Rzeczniczki akademickiej zostały powołane do pełnienia funkcji związanych z przeciwdziałaniem mobbingowi:

- Magdalena Miksa od dnia 30 maja 2018 r. pełni na mocy *Zarządzenia nr 49 Rektora UW z dnia 14 maja 2018 roku w sprawie przeciwdziałania mobbingowi na Uniwersytecie Warszawskim* funkcję Koordynatora ds. przeciwdziałania mobbingowi;
- Elżbieta Felkner została z dniem 22 czerwca 2018 r. powołana na stanowisko Sekretarza Komisji ds. Przeciwdziałania Mobbingowi.

Sprawozdanie z działań

Profilaktyka konfliktów i promocja ADR

W ramach wspierania rozwoju alternatywnych metod rozwiązywania sporów wewnątrz uczelni oraz promocji bezpiecznego środowiska pracy i studiów wolnego od naruszeń prawa, dyskryminacji i mobbingu Rzeczniczka akademicka podejmowała w 2024 roku następujące działania:

- Kontynuacja cyklicznych spotkań informacyjnych, których celem jest edukacja i upowszechnianie wiedzy na temat instytucji pomocowych działających na terenie Uniwersytetu Warszawskiego. Członkinie zespołu Rzeczniczki akademickiej uczestniczyły w cyklu spotkań ze studentami pierwszego roku podczas dni adaptacyjnych. Odwiedziły studentów Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych, Wydziału Medycznego. Podczas spotkań przybliżyły pracę Ombudsmana na uczelni oraz odpowiadały na pytania, jakiej pomocy można oczekiwać i w jakich przypadkach zgłaszać problemy.
- Prowadzenie szkoleń nt. dyskryminacji i równego traktowania oraz współprowadzenie (wraz z prof. UW dr hab. Julią Kubisą) spotkań sieciujących dla wydziałowych pełnomocniczek i pełnomocników ds. równości i przeciwdziałania dyskryminacji.
- Prowadzenie szkoleń z zakresu przeciwdziałania mobbingowi i rozwiązywania konfliktów.
- Współpraca z Komisją Statutową przy okazji nowelizacji Procedury antydyskryminacyjnej i antymobbingowej.

Współpraca w ramach uczelni

Rzeczniczka akademicka współpracuje z licznymi jednostkami organizacyjnymi i ciałami kolegialnymi działającymi na uczelni. Współpraca obejmuje wzajemne przesyłanie spraw w ramach kompetencji, a także wspólne rozwiązywanie problemów i szukanie adekwatnych rozwiązań. W roku 2024 Rzeczniczka akademicka współpracowała m.in. z:

- Pełnomocniczką Rektora ds. polityki przeciwdziałania dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu, dr hab. Julią Kubisą prof. ucz.
- Pełnomocniczkami i Pełnomocnikami ds. Równości na Wydziałach.
- Komisją ds. Przeciwdziałania Mobbingowi na Uniwersytecie Warszawskim powołaną Zarządzeniem Rektora nr 24 z 26 lutego 2021 roku w obszarze przeciwdziałania mobbingowi na uczelni oraz koordynatorką ds. przeciwdziałania mobbingowi na Uniwersytecie Warszawskim Magdaleną Miksą.
- Komisją Rektorską ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji - przy okazji interwencji w sprawie skarg na dyskryminację pracowników lub studentów.
- Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy Wydziale Prawa i Administracji, m.in. w obszarze prowadzenia mediacji.
- Centrum Pomocy Psychologicznej oraz Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami – w szczególności w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących osób doświadczających trudności natury psycho-emocjonalnej.
- Biurami Uniwersytetu Warszawskiego.
- Przedstawicielami samorządu studenckiego, Rzeczniczką Praw Studenta.
- Studenckimi kołami naukowymi i organizacjami studenckimi.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Rzeczniczka akademicka ściśle współpracuje z Rzecznikami i Rzeczniczkami akademickimi, Pełnomocnikami i Pełnomocniczkami ds. równego traktowania oraz Pełnomocnikami i Pełnomocniczkami ds. spraw bezpieczeństwa powołanymi na innych polskich uczelniach. Jako pierwsza osoba w Polsce powołana na stanowisko Rzecznika Akademickiego była inicjatorką utworzenia Akademickiej Sieci Bezpieczeństwa i Równości (ASBiR – www.asbir.pl). Po oficjalnym zarejestrowaniu Stowarzyszenia (w kwietniu 2023 r.) została wybrana Przewodniczącą Zarządu.

Akademicka Sieć Bezpieczeństwa i Równości służy jako forum wymiany dobrych praktyk, dzielenia się doświadczeniami, sygnalizowania problemów oraz szukania rozwiązań dla trudności powszechnych dla środowiska akademickiego. Istotną rolą Sieci jest także kształtowanie dobrych praktyk, w szczególności w obszarze przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi.

W dniach 18-19 kwietnia 2024 r. Rzeczniczka akademicka wraz z zespołem uczestniczyła w seminarium „Bezpieczeństwo i Równość na Uniwersytecie. Wyzwania i rozwiązania” zorganizowanym w ramach sieci rzecznikowskiej ASBiR przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie.

W lipcu w biurze Rzeczniczki akademickiej ds. studenckich i pracowniczych gościła na dwutygodniowym stażu Yuliya Radanova z Uniwersytetu Mykolosa Romerisa na Litwie. Nasza gościni miała okazję zapoznać się z działalnością instytucji Rzeczniczki akademickiej na Uniwersytecie Warszawskim, poznać specyfikę naszej pracy i sposób organizacji biura.

Rzeczniczka akademicka reprezentuje także Uniwersytet Warszawski na wydarzeniach organizowanych przez instytucje centralne: konferencjach, seminariach

czy spotkaniach eksperckich. Wśród ważniejszych działań krajowych w roku 2024 warto wskazać:

- Spotkanie Zarządu Akademickiej Sieci Bezpieczeństwa i Równości oraz przedstawicieli Školské ombuds platforma (ŠOP) pod hasłem „Supporting the Academia. Czech-Polish Seminar of Academic Ombuds”. W dniach na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie odbyło się (8-9 marca)
- Udział w konferencji pt. „Community of diversity, equity and inclusion – towards supporting well-being and sustainability” na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Spotkanie poświęcone jest problemom realizacji polityk oraz planów równości i różnorodności, ale także innym aspektom rozwoju dobrostanu różnych grup, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu płci. (21-22 marca).
- p.o. Rzeczniczki akademickiej Magdalena Miksa wzięła udział w III Sympozjum Dziekanatów Podlaskich Uczelni, które odbyło się pod hasłem pt. „Dobre praktyki w dziekanacie” na Wydziale Inżynierii Zarządzania Politechniki Białostockiej. Jednym z głównych tematów spotkania był katalog dobrych praktyk w obszarze inkluzywności oraz przeciwdziałania dyskryminacji (13 grudnia).

Rzeczniczka akademicka rozwijała kontakty zagraniczne mające na celu zbieranie wiedzy i dobrych praktyk wspierających wprowadzanie na Uniwersytecie Warszawskim nowych rozwiązań na rzecz równości, różnorodności i przeciwdziałania dyskryminacji. Kluczową składową realizowanej współpracy międzynarodowej była aktywność Rzeczniczki w ramach Europejskiej Sieci Rzeczników Akademickich w Szkolnictwie Wyższym (European Network of Ombudsman in Higher Education – ENOHE – <https://enohe.net/>). W dniach 12-14 czerwca Rzeczniczka akademicka ds. studenckich i pracowniczych wzięła udział w Konferencji “From Plato’s Academy to Portugal: Democracy, diversity, and the role

of the ombudsperson in higher education” zorganizowanej przez ENOHE oraz University of Beira Interior w **Covilhã**.

Zastępczyni Rzeczniczki Akademickiej wzięła udział w wizycie studyjnej w Barcelonie, odbywającej się w dniach 4–8 marca 2024 r., poświęconej tematyce **"Emotional Intelligence: Identify, Harness & Manage Emotions"**.

Zrealizowane działania w zakresie informacji i promocji

W 2024 roku kontynuowane były działania mające na celu informację oraz promocję działań realizowanych przez Rzeczniczkę akademicką. Komunikacja odbywała się poprzez stronę internetową www.ombudsman.uw.edu.pl oraz profil [@OmbudsmanUW](https://www.facebook.com/OmbudsmanUW) w portalu społecznościowym Facebook. Informacje publikowane na stronie internetowej www.ombudsman.uw.edu.pl poświęcone były głównie:

- bieżącym wydarzeniom tj. spotkaniom z przedstawicielami jednostek UW, przedstawicielami innych uczelni oraz członkami organizacji skupiającymi ekspertów z krajowego oraz międzynarodowego środowiska akademickiego;
- przeprowadzonym szkoleniom i warsztatom dla pracowników z zakresu rozwiązywania konfliktów i mediacji oraz promocji alternatywnych metod rozwiązywania sporów, w tym profilaktykę w zakresie przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym;
- współpracy z Samorządem Studenckim UW, Rzeczniczką Praw Studenta oraz spotkaniom ze studentami m.in. w ramach dni adaptacyjnych na wydziałach UW;
- nowym rozwiązaniom wprowadzonym na uczelni m.in. w sprawie polityki przeciwdziałania dyskryminacji, mobbingowi i innym zachowaniom niepożądanym;
- treściom edukacyjnym promującym postawę tolerancji, szacunku i akceptacji różnorodności w środowisku akademickim.

Informacje publikowane na profilu @OmbudsmanUW na portalu społecznościowym Facebook oprócz ww. tematów przybliżyły także metody działania ombudsmana, jak również służyły promowaniu wartościowych inicjatyw na rzecz równego traktowania i tworzenia bezpiecznego, otwartego i szanującego różnorodność środowiska akademickiego.

Treści publikowane na stronie internetowej oraz portalu Facebook adresowane były do wszystkich grup społeczności akademickiej, zarówno w zakresie wsparcia (osoby studiujące, doktoranci i doktorantki, pracownicy i pracownice naukow/e oraz administracyjni/e Uniwersytetu Warszawskiego), jak również rozwiązań systemowych wprowadzanych na Uniwersytecie Warszawskim (m.in. ombudsmani z innych uczelni, partnerzy wspólnych projektów).

Kampania „Hejt boli. UWażajmy na słowa”

Ważnym elementem działań Rzeczniczki akademickiej w 2024 roku były aktywności związane z przygotowaniem i realizacją kampanii informacyjno-edukacyjnej na rzecz wspierania dialogu i przeciwdziałania mowie nienawiści na Uniwersytecie Warszawskim „Hejt boli. UWażajmy na słowa”. Kampania przygotowana pod opieką merytoryczną Rzeczniczki akademickiej koordynowana była przez jej zespół. Partnerami projektu byli: Główna specjalistka ds. równouprawnienia, Pełnomocniczka Rektora ds. Polityki Przeciwdziałania Dyskryminacji i Molestowaniu, Centrum Pomocy Psychologicznej, Biuro Prasowe, Samorząd Studentów UW ora Rzecznik Praw Studenta.

W ramach kampanii na prośbę Rzeczniczki akademickiej na każdym wydziale wyznaczono łączników odpowiedzialnych za wdrażanie kampanii w poszczególnych jednostkach. W tym celu przygotowano i dystrybuowano plakaty, ulotki i infografiki w wersji drukowanej oraz elektronicznej. Stworzono spot oraz serię filmów edukacyjnych z pracownikami oraz studentami naszego uniwersytetu. Informacje o kampanii znalazły się w piśmie uczelni, na stronie internetowej Uniwersytetu

Warszawskiego, stronach wydziałowych, a także w mediach społecznościowych uczelni.

W ramach kampanii Rzeczniczka akademicka podjęła również współpracę z Samorządem Studentów UW oraz Rzeczniczką Praw Studenta, z którymi odbywały się cykliczne spotkania. Ich wynikiem był studencki event w ramach kampanii „Hejt boli. UWażajmy na słowa” podczas organizowanej przez Samorząd Studentów wigilii na kampusie głównym Uniwersytetu.

Kampania wpłynęła na zwiększenie świadomości w zakresie hejtu i mowy nienawiści, jak również potrzeby reagowania na takie zjawiska zarówno wśród pracowników, jak i studentów. Zgłoszono 5 przypadków incydentów związanych z mową nienawiści, które zostały odpowiednio zaadresowane. Odbyły się również spotkania interwencyjne w celu wyjaśnienia sytuacji i podjęcia kroków, by uniknąć podobnych zdarzeń w przyszłości.

W kolejnym roku planowane jest kontynuowanie działań edukacyjnych w ramach kampanii, w tym spotkania warsztatowe dla pracowników oraz dalsze sieciowanie środowisk działających na rzecz bezpiecznej komunikacji oraz przeciwdziałania mowie nienawiści i hejtowi.

Bezpośrednie działania pomocowe

Rzeczniczka akademicka realizuje obowiązki wynikające z *Zarządzenia nr 30*, zgodnie z którym do jej zadań należy pomoc osobom indywidualnym i jednostkom organizacyjnym Uniwersytetu w rozwiązywaniu sporów i konfliktów oraz w radzeniu sobie z naruszeniami zasad życia akademickiego. Poniżej przedstawione zostały dane statystyczne obrazujące liczbę, typ i przekrój tematyczny spraw, które wpłynęły do Rzeczniczki akademickiej w 2024 roku. W statystykach przedstawiono również liczbę i rodzaj podjętych działań.

Liczba zgłoszeń

W 2024 roku do Rzeczniczki akademickiej zgłoszono 411 spraw. 23 sprawy były kontynuacją z roku poprzedniego. Szczegółowe dane nt. wpływu spraw oraz dynamiki zmian przedstawia Tabela nr. 1 przedstawiona poniżej.

Tabela nr 1. Wpływ spraw w latach 2014 – 2024.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba spraw	111	125	118	146	196	252	265	315	332	335	411
-- sprawy z roku bieżącego	103	119	111	134	185	240	254	308	312	312	388
-- sprawy kontynuowane z roku poprzedniego	8	6	7	12	11	12	11	7	20	23	23

Wnioskodawcy

Zgodnie z § 4 Zarządzenia nr 30 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego podjęcie czynności przez Rzecznika następuje:

- po zgłoszeniu się ze sprawą zainteresowanego członka społeczności akademickiej,
- na wniosek organów samorządu studentów lub doktorantów,
- na wniosek Rektora,
- z własnej inicjatywy.

Najczęściej sprawy zgłaszają do Rzeczniczki akademickiej sami zainteresowani, którzy prezentują swoje problemy indywidualnie lub grupowo. Problemy bywają zgłaszane także przez bezpośrednich przełożonych bądź przez przedstawicieli władz danej jednostki, proszących o wsparcie w analizie i diagnozie problemu, bądź podjęcie bezpośrednich działań interwencyjnych w sprawie. Zdarzyły się sprawy zgłaszane przez krewnych i bliskich osób, których dotyczył problem.

Wśród osób zgłaszających problem ponad połowa (66%) to studenci I i II stopnia, a 26% to pracownicy: naukowcy, administracyjni i naukowo-techniczni. Tylko

3% zgłoszeń pochodzi od doktorantów (szczegółowy rozkład zgłoszeń przedstawia Tabela nr 2).

Tabela nr 2. Status akademicki zgłaszającego.

podmiot zgłaszający	Liczba	%
Student	271	66%
Pracownik (osobiście, lub za pośrednictwem przełożonego)	107	26%
Doktorant	14	3%
Wydziałowi Pełnomocnicy i Pełnomocniczki ds. równości/Rzecznik Praw Studenta	5	1 %
Inne	14	3%

Przedstawiony rozkład wnioskodawców ze względu na status akademicki nie różni się znacząco od rozkładów z lat wcześniejszych. Rok 2024 jest kolejnym rokiem, w którym do Rzeczniczki akademickiej trafiały sprawy ze wszystkich wydziałów i jednostek Uniwersytetu Warszawskiego. Można to odczytywać jako sygnał, że informacja o istnieniu i działaniu ombudsmana akademickiego jest obecna we wszystkich jednostkach akademickich uczelni. Zestawienie zgłoszeń ze względu na jednostkę przedstawia Tabela nr 3.

Tabela nr 3 Zestawienie zgłoszeń ze względu na jednostkę.

Wydziały i jednostki	liczba zgłoszeń
Wydział „Artes Liberales”	2
Wydział Archeologii	12
Wydział Biologii	8
Wydział Chemii	5
Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii	6
Wydział Filozofii	6
Wydział Fizyki	8
Wydział Geografii i Studiów Regionalnych	2
Wydział Geologii	4
Wydział Historii	12

Wydział Lingwistyki Stosowanej	18
Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki	9
Wydział Nauk Ekonomicznych	16
Wydział Nauk o Kulturze i Sztuce	6
Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych	22
Wydział Neofilologii	38
Wydział Orientalistyczny	20
Wydział Pedagogiczny	7
Wydział Polonistyki	31
Wydział Prawa i Administracji	22
Wydział Psychologii	12
Wydział Socjologii	9
Wydział Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji	7
Wydział Zarządzania	14
Jednostka naukowo-dydaktyczna	29
Szkoły Doktorskie	5
Administracja Centralna	21
Dom Studenta	8
Inne	52

Tematyka spraw

Spośród szeregu różnorodnych spraw zgłoszonych Rzecznicze akademickiej można wyodrębnić grupy tematyczne, w które wpisują się zagadnienia związane z tytułowymi problemami. Zestawienie problematycznych obszarów z uwzględnieniem podmiotów dokonujących zgłoszeń zostało skatalogowane w Tabeli nr 4.

Tabela nr. 4 Zestawienie obszarów tematycznych zgłoszeń według podmiotu zgłaszającego

Temat zgłoszenia	Podmiot zgłaszający						suma końcowa
	student	doktorant	pracownik	pełnomocnik wydziałowy	władza	inne	
konflikt i trudności komunikacyjne	16	3	24		16	1	60
nietyczne zachowanie	10	1	11	2	16	5	45
nierówne traktowanie	2						2
organizacja i tok studiów	75	2			2	2	81
problemy osób LGBT+	101		1	1		1	104
skarga na wykładowcę/promotora	14	4	1		2	1	21
trudności życia w akademiku	10	1	1				12
warunki pracy i polityka kadrowa			26		4		30
złe traktowanie (mobbing lub dyskryminacja)	7	2	11	1	2		23
inne	16	2	6	1	3	4	30
Suma końcowa	251	14	81	5	45	10	411

Sprawy studenckie

W 2024 roku widoczny był znaczący wzrost liczby zgłoszeń w porównaniu do roku ubiegłego. Tematyka zgłoszonych spraw koncentrowała się głównie na problemach związanych z tokiem studiów oraz konfliktami, zarówno między studentami, jak i wykładowcami. Odnotowano także wzrost liczby zgłoszeń dotyczących hejtu, mowy nienawiści oraz dyskryminacji, co może świadczyć o rosnącej świadomości granicy między wolnością słowa a naruszeniem godności drugiej osoby.

Wśród zgłoszonych problemów dominowały kwestie organizacyjne, takie jak trudności z zaliczeniami, zmiany zasad zaliczeń w trakcie zajęć czy problemy finansowe. Wysoka liczba zgłoszeń dotyczyła także osób z trudnościami

emocjonalnymi, które zgłaszały problemy zarówno w relacjach studenckich, jak i w kontakcie z wykładowcami. Należy zaznaczyć, że szczególnie zauważalny był wzrost liczby spraw zgłaszanych przez osoby transpłciowe, potrzebujące wsparcia w zakresie funkcjonowania na uczelni w zgodzie z płcią odczuwaną. W 2023 r. Rzeczniczka akademicka i jej zastępczyni służyły wsparciem w 57 przypadkach, natomiast w 2024 roku odnotowanych zgłoszeń studenckich w tym zakresie było już 101.

W 2024 roku liczba zgłoszeń dotyczących molestowania seksualnego pozostała na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym. Studenci zgłaszają takie sprawy, które wymagają nie tylko interwencji, ale także wsparcia emocjonalnego. Ważne jest, aby uczelnia nie tylko reagowała na zgłoszenia, ale także oferowała pomoc psychologiczną oraz zapewniała przestrzeń, w której osoby dotknięte tymi sytuacjami czują się bezpiecznie. Konieczna jest również edukacja na temat granic, szacunku i odpowiedzialności, aby zapobiegać takim incydentom w przyszłości i wspierać osoby, które już doświadczyły molestowania.

Nadal jak w ubiegłym roku, istotnym trendem jest rosnąca liczba spraw zgłaszanych przez studentów zagranicznych. Wiąże się to z potrzebą większego wsparcia w zakresie funkcjonowania na uczelni oraz w kwestiach prawnych i organizacyjnych.

Skala problemów, z jakimi borykają się studenci, wskazuje na rosnącą potrzebę wsparcia w obszarach zarówno emocjonalnych, jak i organizacyjnych, co podkreśla znaczenie działalności Rzeczniczki akademickiej i jej zespołu.

Sprawy pracownicze

W porównaniu do roku ubiegłego obserwujemy wyraźny wzrost liczby spraw o charakterze wielopłaszczyznowym, które obejmują konflikty na różnych poziomach organizacyjnych. Problemy te często wykraczają poza typowe kwestie relacyjne czy

organizacyjne, stając się bardziej złożonymi sporami o różnorodnych podłożach – zarówno merytorycznych, jak i wynikających z różnic w wartościach, podejściu do pracy czy kulturze organizacyjnej.

Zgłaszane konflikty coraz częściej obejmują sytuacje, w których nie ma jednoznacznej strony winnej, a problem dotyczy całych grup czy zespołów, co wymaga bardziej złożonych analiz i badań. Dotyczy to zarówno sporów między pracownikami, jak i tych na linii przełożony-podwładny. Zgłoszenia wskazują na konieczność głębszego zrozumienia źródeł napięć i ich wieloaspektowej natury, obejmującej nie tylko kwestie komunikacyjne, ale także merytoryczne i organizacyjne.

W obliczu narastających problemów widać również, że liczba przypadków dotyczących mobbingu i dyskryminacji wzrosła, co wiąże się z bardziej złożonymi formami naruszeń – nie tylko na poziomie indywidualnym, ale także w kontekście grupowym. Poważniejsze przypadki wymagają uruchomienia procedur, a niektóre z nich stają się trudniejsze do rozwiązania bez zaangażowania szerszych zespołów.

Kolejnym aspektem, który zmienił się w porównaniu do poprzedniego roku, jest wzrost liczby spraw dotyczących nieetycznego zachowania, zarówno w odniesieniu do pracowników, jak i studentów. Skargi dotyczące niewłaściwego prowadzenia dyskusji na forach czy naruszeń praw autorskich stały się bardziej złożone, co może świadczyć o rosnącym napięciu wewnętrznym w instytucji. Zgłoszenia obejmują także bardziej niejednoznaczne przypadki, w których granice między akceptowalnym zachowaniem a naruszeniem norm etycznych stają się coraz trudniejsze do określenia.

Wszystkie te zmiany wskazują na rosnącą złożoność i różnorodność spraw, które wymagają bardziej szczegółowych analiz i dokładnego badania źródeł problemów. W porównaniu do roku ubiegłego istnieje wyraźny wzrost liczby sytuacji wymagających

skoordynowanego podejścia i współpracy różnych jednostek w celu dokładnego zrozumienia i rozwiązania zgłaszanych problemów.

Podjęte działania

Na mocy § 7 Zarządzenia nr 30 Rzecznik może w zgłaszanych sprawach podejmować następujące działania:

- przedstawienie stosownej informacji dotyczącej funkcjonowania i regulacji prawnych obowiązujących na UW;
- wskazanie jednostek/osób właściwych do załatwienia sprawy;
- wsparcie w załatwieniu sprawy poprzez uzyskanie informacji lub wyjaśnienie sprawy we właściwej jednostce;
- wspomaganie w rozwiązaniu konfliktu: zdiagnozowanie problemu i wybór sposobu jego rozwiązania;
- rekomendowanie/prowadzenie mediacji;
- przedstawianie Rektorowi informacji i rekomendacji, leżących w zakresie obowiązków Rzecznika, dotyczących wskazania niezbędnych zmian systemowych i sposobów działania Uczelni.

Przedstawiona poniżej Tabela nr 4 prezentuje rozkład działań podjętych przez Rzeczniczkę akademicką w odpowiedzi na zgłoszone do niej problemy. Podsumowanie ma charakter uproszczony, w rzeczywistości kategorie nie są rozłączne, część spraw może się zatem mieścić w kilku kategoriach.

Tabela nr 4. Rodzaj działań podjętych przez Rzeczniczkę akademicką*.

Podjęte działanie	Liczba zgłoszeń
Udzielenie informacji dotyczącej funkcjonowania i regulacji prawnych obowiązujących na UW oraz coaching (wspomaganie w zdiagnozowaniu problemu i wyborze sposobu jego rozwiązania)	75
Wskazanie jednostek/osób właściwych do załatwienia sprawy	27
Interwencja w jednostce (uzyskanie informacji lub wyjaśnienie sprawy)	157
Coaching/rozmowa edukacyjna	29

Mediacja (rekomendacja, prowadzenie)	21
Sygnalizacja na piśmie (przedstawianie opisu występujących trudności oraz/lub rekomendacji niezbędnych zmian systemowych bądź działań naprawczych).	2
Wsparcie w inicjowaniu innych procedur	7
Zarządzanie konfliktem	2
Inne	20

**W 13 przypadkach nie podjęto żadnych działań, a 12 nie zostały wliczone, gdyż działania zostały podjęte w 2025 roku*

Kategoria pt. „udzielanie informacji dotyczącej funkcjonowania i regulacji prawnych obowiązujących na UW” obejmuje zarówno pomoc osobom zgłaszającym problem w zrozumieniu własnej sytuacji faktycznej i prawnej oraz wyborze optymalnych rozwiązań, jak i wsparcie dla jednostek UW we właściwej interpretacji i stosowaniu obowiązujących regulacji prawnych. Działania coachingowe obejmowały pomoc świadczoną przez Rzecznikę akademicką w sytuacjach konfliktu lub nękania pracownika (w szczególności tam, gdzie nie było zgody na podjęcie działań medacyjnych lub interwencyjnych) oraz wsparcie rozwojowe dla pracowników doświadczających trudności w życiu zawodowym. Z działaniem tym często wiąże się wskazanie jednostek lub osób właściwych do załatwienia sprawy. Natomiast interwencje wskazane w punkcie drugim „wskazanie jednostek/osób właściwych do załatwienia sprawy” obejmują sytuacje, w których Rzeczniczka akademicka nie podejmowała żadnych własnych działań pomocowych, a jedynie przekierowywała zgłaszającego do właściwej osoby lub jednostki.

Mediacje

Mediacja to polubowny sposób rozwiązywania konfliktów, sporów między stronami, w tym wypadku między pracownikami i/lub studentami Uniwersytetu Warszawskiego. Celem mediacji jest wypracowanie satysfakcjonującego, trwałego i akceptowalnego rozwiązania przez strony konfliktu, na drodze dobrowolnych i poufnych rozmów w obecności mediatora/mediatorki, czyli bezstronnej osoby

trzeciej. Mediacja odbywa się w neutralnym miejscu, w bezpiecznej atmosferze i pozwala stronom na ponowne nawiązanie dialogu w celu rozwiązania sporu drogą negocjacji bez wchodzenia w konflikt i podejmowania konfrontacji. W 2024 r. mediacje były prowadzone przez Rzecznickę akademicką lub przekierowywane do Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów umocowanym przy Wydziale Prawa i Administracji UW.

W 2024 roku do Rzeczniczki akademickiej trafiło 21 spraw, w których zarekomendowano mediację. W efekcie tych rekomendacji Rzeczniczka akademicka przeprowadziła 7 postępowań mediacyjnych, 5 spraw zostało skierowanych do Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów. W ramach jednego procesu mediacyjnego odbywało się od 3 do 12 spotkań, rozmów ze stronami. W znacznej większości spraw strony doszły do porozumienia.

Fakt, iż coraz częściej osoba zgłaszająca sprawę wnosi o mediację świadczy o wzroście świadomości społeczności Uniwersytetu Warszawskiego w zakresie alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów oraz o rosnącej gotowości do korzystania z mediacji i innych metod ADR.

Zrealizowane działania w zakresie wsparcia osób LGBTQ+

W 2024 roku Rzeczniczka akademicka wraz ze swoim zespołem podejmowała liczne działania na rzecz poprawy sytuacji osób transpłciowych, transseksualnych i niebinarnych studiujących na Uniwersytecie Warszawskim. Osobą wiodącą w tym obszarze była Zastępczyni Rzeczniczki akademickiej ds. studenckich, Magdalena Miksa obecnie pełniąca obowiązki Rzeczniczki akademickiej

Nadal jest wdrażany projekt, który umożliwi osobom transpłciowym i niebinarnym posługiwanie się preferowanymi danymi w systemach USOS i APD, bez

konieczności zmiany danych metrykalnych. Do czasu wdrożenia rozwiązań systemowych na poziomie uczelni wprowadzono system wsparcia osób LGBTQ+ w zakresie używanych danych i zaimków oraz zmiany adresu email. Utworzony został formularz przeznaczony dla osób chcących używać danych preferowanych podczas zajęć na UW oraz zmienić adres email. Wypracowana ścieżka wsparcia pozwoliła nam oszacować skalę potrzeb osób transpłciowych i niebinarnych studiujących na Uniwersytecie Warszawskim. Na podstawie otrzymanych formularzy o wsparcie zwróciło się 89 osób. Prośba o zmianę adresu e-mail dotyczyła 49 osób, natomiast 68 osób zgłosiło potrzebę poinformowania prowadzących zajęcia o używanych danych preferowanych i zaimkach. Zgłoszenia były analizowane i przekazywane do właściwych jednostek, do Pełnomocników ds. równości (tam, gdzie zostali powołani) bądź do Kierowników Jednostek Dydaktycznych. Wsparcie obejmowało przekazanie informacji o używanym imieniu, zaimkach oraz prośby o uszanowanie woli osoby studiującej, wskazanie pełnomocnika ds. równości bądź osoby do kontaktu (z zespołu Rzeczniczki akademickiej), u której osoby prowadzące zajęcia mogą uzyskać informacje dotyczące transpłciowości. W trakcie wdrażania pierwszego etapu wsparcia Zastępczyni Rzeczniczki akademickiej ds. studenckich pozostawała w stałym kontakcie z Kierownikami Jednostek Dydaktycznych oraz wydziałowymi pełnomocnikami ds. równości.

Należy podkreślić, że osoby transpłciowe, które potrzebują wsparcia w zakresie funkcjonowania na uczelni, zgłaszają się do Rzeczniczki akademickiej nie tylko na początku roku akademickiego i w sprawach ogólnych (dotyczących zmiany adresu e-mail czy preferowanych zaimków). W 2024 roku wyraźnie zwiększyła się liczba spraw zgłaszanych przez osoby transpłciowe, które potrzebowały wsparcia w zakresie funkcjonowania na uczelni w zgodzie z płcią odczuwaną. Rzeczniczka akademicka i jej zastępczyni otrzymały zgłoszenia dotyczące indywidualnych problemów, w których konieczne było udzielenie szczególnego wsparcia w celu zapewnienia bezpieczeństwa i komfortu osoby studiującej oraz/lub zagwarantowania

zgodności podejmowanych działań z obowiązującymi przepisami. W niektórych przypadkach wymagane było również sygnalizowanie i interweniowanie Rzeczniczki w sytuacjach, gdy dochodziło do nierespektowania woli osoby transpłciowej.

Podsumowanie oraz perspektywy rozwoju biura

W roku 2024 zaobserwowano wyraźny wzrost liczby zgłoszeń oraz ich złożoność, co wiąże się ze zmieniającymi się potrzebami społeczności akademickiej Uniwersytetu Warszawskiego. Zgłoszenia dotyczące konfliktów pracowniczych, mobbingu, dyskryminacji oraz spraw związanych z (nie)przestrzeganiem regulaminów i procedur akademickich stały się bardziej zróżnicowane. Zwiększenie liczby spraw związanych z funkcjonowaniem osób transpłciowych, które potrzebują wsparcia w zakresie dostosowania środowiska akademickiego do ich odczuwanej płci, także stanowi istotny obszar, który wymaga szczególnej uwagi. Wzrost złożoności spraw, a także wzrastające oczekiwania społeczne, stanowią powód do rozważenia rozbudowy zespołu Rzeczniczki Akademickiej oraz jego reorganizacji.

W związku z powyższym, widzimy potrzebę wprowadzenia zmian w strukturze zespołu. Proponujemy utworzenie trzech wyspecjalizowanych działów, które umożliwią lepsze zarządzanie różnorodnymi sprawami i efektywniejsze wsparcie społeczności akademickiej w kluczowych obszarach:

Dział mediacji i spraw pracowniczych – dział odpowiedzialny za rozwiązywanie sporów i konfliktów wśród pracowników, w tym mediacje oraz facylitacje zespołów. Zajmować się będzie także sprawami związanymi z niewłaściwym traktowaniem pracowników i nieetycznymi zachowaniami w środowisku pracy.

Dział spraw studenckich i doktoranckich - dział odpowiedzialny za kompleksową obsługę spraw związanych z tokiem studiów oraz spraw doktoranckich,

koncentrujący się również na rozwiązywaniu konfliktów pomiędzy studentami a wykładowcami oraz zapewnianiu wsparcia w zakresie przestrzegania procedur akademickich. Do jego kluczowych zadań będzie należało: Wsparcie w zakresie procedur akademickich – pomoc studentom w rozwiązywaniu problemów związanych z zasadami zaliczeń, dostępem do materiałów dydaktycznych, terminami, obecnościami i zaległościami.

Udoskonalanie procedur administracyjnych – działania na rzecz zmian zwiększających dostępność, sprawiedliwość i efektywność procesów akademickich oraz administracyjnych.

Tworzenie narzędzi wspierających pracowników wydziałów – opracowywanie materiałów i rozwiązań ułatwiających komunikację oraz skuteczniejsze egzekwowanie obowiązków akademickich przez studentów.

Dział edukacyjny – dział zajmujący się inicjowaniem działań społeczno-edukacyjnych promujących inkluzywność, bezpieczne środowisko pracy i studiów wolne od naruszeń prawa, dyskryminacji i mobbingu. Ważnym obszarem tego działu będzie rozwój działań mających na celu ułatwienie funkcjonowania na uczelni osobom transpłciowym i niebinarnym.

Dzięki proponowanej reorganizacji możliwe będzie lepsze dostosowanie działań do rosnących potrzeb społeczności akademickiej. Wyodrębnienie wyspecjalizowanych działów umożliwi bardziej spersonalizowaną obsługę zgłoszeń, a także szybsze reagowanie na potrzeby pracowników, doktorantów i studentów. Szczególnie istotną rolę może odegrać dział edukacyjny, którego inicjatywy wzmocnią kompetencje interpersonalne społeczności akademickiej, co w perspektywie długoterminowej może przełożyć się na zmniejszenie liczby eskalujących konfliktów. Skuteczniejsze

wsparcie osób transpłciowych stanowić będzie także ważny element budowania atmosfery inkluzywności i równości na uczelni.

Warto wspomnieć, że w mijającym roku zespół Rzeczniczki akademickiej wzbogacił swoje działania dzięki zaangażowaniu wolontariuszy spośród studentów Uniwersytetu Warszawskiego, co pozwoliło nawiązać bliższy kontakt z tą grupą, lepiej zrozumieć jej perspektywę i stworzyć przestrzeń do wspólnych inicjatyw. W 2025 roku zespół Rzeczniczki akademickiej planuje kontynuować politykę angażowania studentów wolontariuszy, poszerzając ją o możliwość odbywania staży.

Istotnym elementem zmian jest także zacieśnienie współpracy z przedstawicielami studentów, co pozwoli na lepsze rozpoznanie ich potrzeb oraz wdrażanie rozwiązań dopasowanych do realnych wyzwań społeczności akademickiej. Dodatkowo, biuro będzie dążyć do budowania silniejszych relacji z organizacjami pozauczelnianymi, instytucjami pomocowymi oraz NGO-sami. Dzięki temu osoby zgłaszające się po pomoc będą mogły być kierowane do specjalistycznych ośrodków, które oferują odpowiednie wsparcie.

W ramach działań mających na celu poprawę standardów etycznych i transparentności na uczelni, kluczowym krokiem będzie wdrożenie jasnego oraz powszechnie dostępnego **Kodeksu Etyki**. Dokument ten pozwoli na ujednoczenie zasad postępowania oraz zapewni klarowność w zakresie praw i obowiązków członków społeczności akademickiej.

Zmiany te wpisują się w szerszą strategię Uniwersytetu Warszawskiego, który dąży do wzmocnienia kultury akademickiej opartej na poszanowaniu wartości, otwartym dialogu oraz skutecznym zarządzaniu relacjami w ramach uczelni i poza nią.

Sporządziła: p.o. Rzeczniczki akademickiej Magdalena Miksa

UNIwersytet
Warszawski

Rzeczniczka Akademicka